

● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ●

● ZBOR DELEGATOV  
OBČINSKE ZKO

SREDI DELA

Na zadnjem zboru delegatov občinske zveze kulturnih organizacij so delegati predlagali in ocenili delo zveze ter njenih društev in skupin v letu 1981, opozorili na nekatere probleme in napake pri delu, obenem pa ugotovili, da so tako zveza kot društva kljub prostorskim, kadrovskim in finančnim problemom lani skoraj v celoti uresničili svoje programe.

Ljubiteljstvo naši občini je kljub omenjenim težavam v porastu, saj se pojavljajo nova društva in skupine (Moste, Zelena jama...), pri sami zvezi pa sta se z dosedanjim strokovnim odborom za posamezna področja kulturnih dejavnosti (gledališkemu, glasbenemu, likovnemu in odboru za ŠKD) pridružila še dva — literarni in plesni.

Seveda bosta potrebni pri nadaljnjem delu, zlasti pri načrtovanju kulturne politike in reševanju problemov na kulturnem področju večja angažiranost subjektivnih sil, predvsem pa povezanost med društvi, KS, in šolami. Pomembno vlogo pri tem naj bi imele družbenopolitične organizacije občine in KS, ki lahko še kako vplivajo na razvoj kulture in samo dejavnost na nekem območju. S tem v zvezi je bila izrečena misel, naj društva in skupine evidentirajo svoje člane v različne organe in delegacije v KS in občini, ker lahko tako neposredno soodločajo o mnogih ključnih zadevah — tudi v zvezi z dejavnostjo oziroma možnostmi kulturnega delovanja.

Na zboru je prišlo tudi do kadrovskih sprememb v vodstvu zveze. Dosedanji predsednik je zaradi delovne preobremenjenosti, dodatnih delovnih dolžnosti in prevzema nove funkcije zaprosil predsedstvo OK SZDL in IO ZKO za razrešitev. Za novega predsednika je bil izvoljen Stane Jalovec, član delovnega kolektiva Papirnice Vevče in predsednik PZ Zalag.

Že na prvi seji IO ZKO po zboru delegatov je bilo sprejetih

nekaj pomembnih sklepov v zvezi z nadaljnjim delovanjem zveze in društev. Organe zveze je treba kadrovsko izpopolniti — zamenjati člane IO ZKO, ki se ne udeležujejo sestankov. Predsedniki strokovnih odborov naj bodo stalni, za člane odborov pa je treba evidentirati strokovnjake za posamezna področja kulturnih dejavnosti. Delovna skupina (predsedniki strokovnih odborov, predsednik in sekretar ZKO) pripravi predlog pravilnika o delitvi dotacij društvom in skupinam. To je namreč zaradi specifičnosti ena najbolj občutljivih točk kulturnega delovanja v občini. Predlog o višini dotacij bodo na podlagi tega pravilnika pripravili strokovni odbori in jih posredovali IO ZKO, ki sprejema dokončne odločitve.

To je samo nekaj najvažnejših nalog ZKO, katerih rešitev bo omogočila redno in uspešno delovanje vseh področij ljubiteljskega ustvarjanja in poudarjanja, saj smo sredi priprav na vse večje akcije v občinskem merilu — gledališka revija, revija otroških pevskih zborov in mladinskih pevskih zborov, revija odraslih pevskih zborov, likovna srečanja, samostojni koncerti, literarni večeri, gledališke predstave in druge prireditve naših kulturno-umetniških društev in skupin, ki so v zadnjih nekaj letih dosegle zavidljivo raven tako po množičnosti kot po kvaliteti.

Nove možnosti je dobila mošćanska kultura s kulturnim domom Španski borci, vendar samo ZKO — tudi o tem je bil govor na zboru delegatov — brez

močne podpore drugih dejavnikov v občini ter ob nekaterih nerešenih problemih ne more pokrivati celotnega programa doma ne s svojimi društvi ne z gostovanji, saj to zahteva dodatna finančna sredstva, ki s strani OKS zaenkrat niso zagotovljena.

Seveda bo zveza po svojih močeh in zmogljivostih — organizacijskih in finančnih — skušala uresničevati del svojih dejavnosti v KD Španski borci. Ne smemo pa pri tem zapostavljati drugih kulturnih domov v občini, še zlasti ne tistih v bolj oddaljenih KS, katerih krajanji nimajo možnosti vsakodnevnega obiska centralnih kulturnih zavodov.

**Nalog in problemov je torej veliko, vendar jih bomo skušali kulturniki ob pomoči in angažiranosti vseh družbenih dejavnikov čimbolj uspešno rešiti ter s tem zagotoviti delovnim ljudem in občanom — pa seveda tudi sebi — kar največ trenutkov sprostitve v vedno hitrejšem vsakodnevnem življenjskem utripu!**

S. M.

● O DELU LIKOVNIKOV — AMATERJEV

BOGATA BERA

Kulturno sezono 1981 — 1982 smo likovniki — amaterji pričeli že lani jeseni s skupinsko razstavo v novem Jelovškovem likovnem salonu KD Španski borci. Na razstavi je sodelovalo 12 avtorjev s 24 deli. Zastopana je bila večina slikarskih tehnik (risba, akvarel, gvaš, olje, tempera).

V novembru so v Saturnusu slavili 60-letnico obstoja tovarne. Ob tem pomembnem jubileju smo v njihovem obratu Avtooprema pripravili manjšo razstavo.

V istem mesecu smo na seji sprejeli tudi delovni in finančni načrt za l. 1982. Sklenili smo, da bomo navezali stike s likovnimi krožki na šolah v naši občini.

K sodelovanju bomo skušali pritegniti čim več mladih likovnikov. Tako bodo ti mladi ustvarjalci tudi po končani osnovni šoli imeli možnost za bolj organizirano likovno delovanje. Toda to bo v polni meri možno doseči šele takrat, ko nam bo likovnikom dodeljen težko pričakovani lastni prostor — atelje.

Decembra lani in januarja letos smo se zbrali na našem diskusijskem večeru. Kritično smo ocenili naša dela, ki so nastala v zadnjih mesecih. Pretežni del obeh večerov pa smo namenili pogovorom o okvarelni tehniki.

V okviru izobraževalnega programa načrtujemo v februarju ali marcu strokovno predavanje o slikarskih tehnikah in slikarski tehnologiji.

V počastitev slovenskega kulturnega praznika smo pripravili novo skupinsko razstavo, to pot v domu družbenih organizacij KS Stadion, Staničeva ul. 41.

Morda bodo te vrstice zanimale kakega likovnika — amaterja, da bi se nam pridružil. Vljudno vabljeni vsi, ki v prostem času radi sežete po slikarskem čopiču in paleti ali pa morda oblikujete glino, les ali železo. Zglasite se pri sekretarju občinske ZKO Miletu Štimcu v KD Španski borci lahko tudi po telefonu št. 445-722.

M. R.

● POGOVOR Z REŽISERJEM JANETOM KAVČIČEM O FILMU

Učna leta izumitelja Polža

V prostorih Viba filma končujejo v teh dneh novi slovenski mladinski film Učna leta izumitelja Polža. Režiser filma je naš občan Jane Kavčič, doma iz Polja, ki ga poznamo po več filmih (Tri zgodbe, Akcija, Minuta za umor, Begunec), še zlasti pa po filmu Sreča na vrvi, ki je nastal leta 1976 in je njegov doslej najuspešnejši film. Jane Kavčič je za svoje delo leta 1978 prejel tudi nagrado Prešernovega škčada.

O čem pravzaprav pripoveduje film Učna leta izumitelja Polža? Režiser Jane Kavčič je vsebino povzel takole: »Glasbeno nadarjen otrok hodi v glasbeno šolo, ima možnost, da razvija, vzgaja svoj talent. Podobno je z otrokom, ki kaže nagnjenje do športa. Za mladega človeka pa, ki je, če lahko tako rečemo, znanstveni talent, ni pravega razumevanja. Ni načrtnega iskanja takih mladih talentov niti njihovega usmerjanja.

V to problematiko posega naš film. Navezuje se na današnje razmere, ko smo sredi usmerjenega izobraževanja, a še nismo izkristalizirali vseh stališč, ki jih zahteva dolgotrajni proces. Če bo film kaj prispeval k razmišljanju o tej zadevi, o skrbi za mlade znanstvene talente, potem bo njegov glavni namen s tem že dosežen.«

Glavni junak filma je štiriinajstletni fant Peter, s taborniškim imenom Polž. »Fant že od mladih nog kaže željo po izumiteljstvu,« ga je opisal Jane Kavčič. »Prisluhne vsem novostim znanstvene in tehnološke srenje, ki išče vire energije, da bi se osvobodil odvisnosti od nafte. Bolj kot raste njegovo znanje, ki si ga samoiniciativno pridobiva, večje mu je nerazumevanje okolice zanj. Ker je to doba pubertete, dozorevanja, ima Polž tudi druge težave. Čeprav je tak kot vsi fantje njegovih let, ukvarja se med drugim tudi s košarko, pa na vseh področjih le ni čisto domač. Ne ve na primer, kaj je petting.«

Film je posnet v barvah, kraj dogajanja ni določen, čeprav so posnetki iz Ljubljane. Polža igra Miha Petrovič, druge otroške vloge pa še Manja Vrenko, Uroš Basta, Tina Šubić, Bogdan Zupan in Matjaž Grušen. Med igralci odraslih vlog pa naj omenimo Janeza Hočvarja, Marjeto Gregorač, Marka Simčiča in Anico Kumer. Scenarij je napisal Željko Kozinc s sodelovanjem Janeta Kavčiča, glasbo Dečo Žgur, naslov po-

vrvič, nas je zanimalo, ali je to ukvarjanje z mladinskim filmom posledica možnosti, ki jih ima za delo slovenski režiser, ali pa ga ustvarjanje tovrstnih filmov posebno privlači. »Eno in drugo. Delo z mladimi me veseli. Načrtujem še dva mladinska filma, saj potreba po njih je,« pojasni Jane Kavčič. »Zelo rad pa bi delal komedijo, vendar v pravem pomenu besede: z ironijo, satiro, z ostrejšimi bodicami, s širšim pogledom na svet.«

Ali bo film Učna leta izumitelja Polža, ki je prav tako namenjen odraslim kot otrokom, kot pravimo »dober« film? »Za dober film je poleg znanja potrebna tudi sreča, pa



Polž (desno) očita prijatelju Fitipaldiju ravnanje njegovega očeta (Foto: VALENTIN PERKO)

odvisno pa je tudi, v katerem času film nastaja in kdaj se prikazuje,« je povedal Kavčič. Kot primer filma, ki ni doživel večjega uspeha, je navedel Akcijo, ki je bila narejena leta 1960. Meni, da takrat ni bilo pravega vzdušja; kritika in publika še nista bili pripravljeni sprejeti tako drznih misli.

Ker so Učna leta izumitelja Polža že četrti mladinski film Janeta Kavčiča, pred tem je posnel že Nevidni bataljon, Lov za zmajem in Sreča na

DARJA JUVAN

Saturnužani v KUD Vide Pregarc

(Nadajevanje in konec)

Miran Todori je spregovoril o fotografski sekciji.

»Leta 1976 sem se zaposlil v Saturnusu, kot tehnični urednik tovarniškega glasila. Moje delo je postalo tudi fotografiranje.

Naslednje leto je Milan Pritekelj pri Naši skupnosti zbral ljubitelje fotografije, da bi organizirani prispevali svoja dela tudi v naše občinsko glasilo. Toda takoj se je pojavil problem s temnico. Nekateri člani so temnico že imeli, v glavnem pa smo bili začetniki, ki smo fotografirali in dajali slike razvijati drugim oziroma drugam.

Za dokumentarne slike je bil ta način kar dober, nikakor pa ne za umetniške fotografije. Tedaj se je za nas zavzel mojster fotografije Tihomir Pinter. Začel je z nami resno delati na vseh področjih fotografije. Pri iskanju prostora za temnico nam je veliko pomagal tovariš Pritekelj in dobili smo prostor v Toplarni.

Toda zopet so nastale težave, saj končno res ne moreš hoditi v Toplarno noter in ven, kadar te je volja! Ščasoma smo prišli v stik s fotokino klubom Papirnice Vevče in nekaj časa smo gostovali pri njih. Leta 1978 pa smo ugotovili, da ne moremo delovati neorganizirano, saj pri Naši skupnosti nismo mogli ostati že zaradi financiranja in registracije delovanja. In spet je tovariš Pritekelj našel možnost, da se vključimo v KUD Vide Pregarc.

V društvu so nas z veseljem sprejeli, saj smo z našo vključitvijo razširili dejavnost društva. Menili smo, da bomo tako v Mostah lažje dobili prostor za temnico. Medtem smo namreč še vedno gostovali na Vevčah. V



Miran Todori

tem času je začel večški fotokino klub intenzivneje delovati, člani so se udeleževali raznih fotografskih razstav in tudi dosegali vidne uspehe. Zaostri so delovni »režim« v temnici, predvsem glede urejenosti prostora pa tudi glede razporeda dela v temnici. Vsi smo se strinjali z bolj discipliniranim načinom dela v temnici, vendar so istočasno Vevčani vztrajali, da bi imeli dostop v njihove prostore

le člani njihovega kluba. Postavljeni smo bili pred odločitev, ali da se včlanimo v večški fotokino klub ali pa da ostanemo fotosekcija KUD Vide Pregarc. Odločili smo se za drugo — in ostali brez temnice. Te še danes nimamo. Sestajamo se pred občinskim poslopjem v Mostah in nato zavijemo na sestanek v kak lokal, kjer si kritično ogledamo fotografije, ki smo jih medtem napravili. Obstaja pa možnost, da bi si uredili temnico v bivših prostorih čitalnice za Zaloški cesti. Treba bo prestaviti vrata, postaviti predelno steno, treba bo seveda temnico opremiti...

Za preureditev se pogovarjamo z OK ZSMS in Staninvestom in dokler tega ne vemo, praktično nimamo prostora.

Prvo razstavo smo imeli pred štirimi leti v Jelovškovi galeriji na Kodeljevem. Takrat smo povabili mnoge druge fotografe in občane, tudi fante z Vevč. Bilo nas je 18 avtorjev. Naslednje leto smo razstavljali v Jelovškovi galeriji že sami — 11 članov fotosekcije KUD Vide Pregarc. Leta 1980 so Jelovškovo galerijo prenavljali in zato tudi nismo imeli razstave. Lani smo razstavljali v avli občinskega poslopja. Naša dela pa smo predstavili tudi v delovnih kolektivih, med drugim tudi v Saturnusu.

S svojimi fotografijami nastopamo tudi v prilogi Naše skupnosti 25. MAJ.

ANAMARIJA PLESNIČAR

VESTI IZ KULTURE

● Ob slovenskem kulturnem prazniku

V kulturnem domu Španski borci si lahko ogledate samostojno razstavo akvarelov slikarja Janeza Milkovića. Odprta je vsak dan razen nedelje od 15. do 18. ure.

V petek, 5. februarja je bil v dvorani kulturnega doma na M. Š. Vevčah koncert domačega pevskega zbora pod vodstvom Aste Jakopič in gostov iz Gabrovke, moškega pevskega zbora pod vodstvom Franca Kotarja in ženskega pevskega zbora, ki ga je vodila Marjana Kralj.

Š. M.

● Kulturni praznik na naši šoli

Dne 8. februarja je slovenski kulturni praznik. Na ta dan je umrl pesnik dr. France Prešeren. Spomnimo se nanj, prav tako pa tudi na druge pesnike in pisatelje, ki so nam napisali knjige, katere radi beremo.

Po proslavi smo imeli v telovadnici tekmovanje iz poznavanja knjig, predpisanih za bralno značko. V vsakem razredu so bili izbrani po trije učenci. Spreševala jih je tovarišica knjižničarka.

DARJA FUJS,

nov. krožek nižje stopnje OŠ EDVARDA KARDELJA

● Razstava likovnikov KUD Vide Pregarc

Likovniki KUD Vide Pregarc so se s svojimi deli pred kratkim predstavili delavcem tozda Avtoopreme v Saturnusu. To je že njihov drugi nastop v tej tovarni in pomeni prijetno popestritev vsakdanjika tamkajšnjih delavcev.

Razstavo so si delavci tudi tokrat ogledali z velikim zanimanjem, od likovnikov pa so se poslovili z željo, naj se še oglasijo.

TODORI



● »Razseljena oseba« pod Urhom

V drugi polovici januarja se je ekipa, ki ustvarja novi igrani slovenski film Razseljena oseba, mudila tudi pod Urhom in tam posnela nekaj prizorov. Film, ki ga po scenariju Draga Jančarja režira debitant Marjan Ciglič, zastavlja vprašanje, ali se lahko krivda prenaša iz generacije na generacijo. V filmu je dan tudi odgovor: Ne. Na sliki: Prizor iz filma (Foto: VALENTIN PERKO)